

Øst-Finnmark politidistrikt
Rådhusvingen 1
9917 Kirkenes

Oslo, 16/02/2015

Anmeldelse av Norterminal Floating Storage AS

Miljøstiftelsen Bellona anmelder med dette Norterminal Floating Storage AS (heretter Norterminal) for overtredelse av Forurensningsloven av 13.03.1981 (heretter forurl.) § 7 første ledd og § 40 første ledd, jf. § 78 første ledd bokstav b. Norterminal bør fradømmes retten til å utøve sin virksomhet, jf. lov av 22.05.1902 nr. 10 (heretter strl.) § 48 a siste ledd og § 29.

1. Bakgrunn for anmeldelsen

Norterminal flyttet sin omlastingsvirksomhet fra Sarnesfjorden i Nordkapp kommune til Bøkfjorden i Sør-Varanger kommune i oktober 2014. Bøkfjorden og tilknyttede fjordsystemer har flere verdifulle og sårbare naturresurser og forekomst av sjøis er normalt vinterstid. Gjennom en klage på eksisterende tillatelse fikk bedriften 11.07.2014 medhold fra Klima og -miljødepartementet (KLD) og nye betingelser ble gitt, se vedlegg.

2. Hendelsesforløpet

Gjennom Miljødirektoratets uanmeldte inspeksjon 29. – 30. januar 2015 ble det avdekket brudd på tillatelsen på flere punkt, se vedlegg. Bruddene viser at bedriften ikke har gjennomført de nødvendige tiltak som trengs for å kunne gjøre oljeomlastning i tråd med tillatelsen. Vi har også fått flere anonyme tips som har indikert den samme type brudd siden operasjonene ble startet i oktober 2014. I november 2014 var det også en hendelse der FSO skipet MS «Triathlon» (IMO: 9233222) under sterk vind begynte å drifte. Det var los om bord, men ikke slepebåtassistanse. Hendelsen medførte ingen skade eller utslipp, men viser hvor små marginer og uforutsigbare og røffe forhold som råder i Øst-Finnmark. Flere opplysninger om denne hendelsen kan muligens innhentes hos Vardø VTS (Vessel Traffic Service).

3. Straffbarhetsvilkår

Forurl. § 78 setter straff for den som forsettlig eller uaktsomt «unnlater å treffe tiltak som han er pliktig til [...] etter vilkår i enkelttillatelse etter § 11. Dersom det foreligger skjerpene omstendigheter er strafferammen strengere, jf. § 78 annet ledd. Etter forurl. § 7 første ledd, må ingen "ha, gjøre eller sette i verkt noe som kan medføre fare for forurensning...".

Bellona antar at lovens objektive og subjektive vilkår for straff er oppfylte.

3.1 Objektive vilkår

Norterminal har gjennomført omlasting av råolje i Bøkfjorden på en måte som bryter med virkårene i tillatelsen. Det er gjennom tilsynet bekreftet bruk av omlastningsskip som er et klart brudd på tillatelsen. Videre kan ikke Norterminal, etter fire måneders drift, dokumentere at oljelensene tilfredsstiller vilkårene til kapasitet. Det gjennomføres omlasting med sjøis rundt fartøyene, som påvirker beredskapsevnen negativt slik at en forurensningsaksjon ikke kan gjennomføres som forutsatt. Under inspeksjonen ble det også avdekket uklare ansvarsforhold i operasjonen. Bellona antar på denne bakgrunn at lovens objektive vilkår for straff er oppfylt.

3.2. Subjektive vilkår

Forurensningsloven setter som vilkår for straff at overtrederen har handlet forsettlig eller uaktsomt. Loven likestiller med andre ord forsettlig og uaktsomme overtredelser. Det er således tilstrekkelig for straff at det kan påvises at Norterminal eller noen som handlet på selskapets vegne har utvist simpel uaktsomhet med hensyn til krav om lovlig tillatelse og med hensyn til hvordan oljeomlastingen har foregått.

Det vises særlig til at Bøkfjorden er et særlig verdifullt og sårbart område. Dette har blitt vektlagt av både Miljødirektoratet og KLDs behandlinger av saken, og det faktum gjør Norterminal unnlåtenhet å etterkomme KLDs vilkår for virksomhet særlig graverende.

Bellona mener at lovens subjektive vilkår er oppfylt.

4. Straffeforfølgning

Bellonas prinsipielle syn er at helse- og miljøvernlovgivningen må håndheves aktivt, og at lovbrudd som kan føre til skade på naturmiljøet og folks helse må straffes. Norterminal bør derfor straffes med bot i form av foretakstraff, jf. straffeloven § 48a.

En bot må være av en slik størrelse at den vil ha allmenn- og individualpreventiv effekt overfor næringen. Loven åpner også for fengselstraff i inntil fem år for personer som kan holdes strafferettslig ansvarlig for grov miljøkriminalitet.

Bellona mener også at alvorlighetsgraden i hendelsene i Bøkfjorden tilsier at Norterminal bør fradømmes retten til å drive virksomhet som omfattes av tillatelsen fra Klima- og miljødepartementet (referanse 14/917), jf. strl. § 48 a siste ledd. Særlige samfunnsmessige hensyn, som vist til i lovens forarbeider (NOU 1989: 11 kap. 6.4.3 s. 28), bør her veie tungt. Norterminal har gjennom sin aktivitet i Bøkfjorden vist at foretaket ikke bør tillates å drive virksomhet i særlig verdifulle områder.

Bellona vil understreke at disse opplysningene ikke er fullstendige og saken må etterforskes nærmere før endelige fakta kan stadfestes. Bellona ber derfor politiet, i samarbeid med Miljødirektoratet å bringe klarhet rundt sakens faktiske omstendigheter. Bellona ønsker at en etterforskning avdekker hvordan beslutningene rundt lovbruddene er fattet og effektivt for å kunne vurdere eventuelt individuelt straffeansvar for ansvarlig personell.

Bellona har valgt å levere sin anmeldelse av Norterminal så hurtig som mulig for at etterforskning skal kunne komme raskt i gang. Dette innebærer at Bellona tar forbehold om at nye forhold kan dukke opp i ettertid som gjør det nødvendig å endre eller utvide innholdet i denne anmeldelsen.

5. Begjæring av påtale

Forurensningsloven § 78 er undergitt offentlig påtale. I § 78 tredje ledd finnes det likevel én regel om at offentlig påtale i saker der overtredelser bare har ført til ubetydelig forurensning, eller ubetydelig fare for forurensning, kun skjer etter begjæring fra forurensningsmyndigheten. Bellona antar at bestemmelsen ikke får anvendelse i denne saken da det er stor usikkerhet omkring skadevirkningene av utslippet. Etterforskning og eventuell straffeforfølgning kan dermed igangsettes uavhengig av forurensningsmyndighetens begjæring.

Med hilsen

Frederic Hauge

Vedlegg 1: Begjæring om omgjøring av enkelte vilkår i tillatelse til omlasting i Bøkfjorden i Sør-Varanger kommune

Vedlegg 2: Inspeksjonsrapport – Kontrollnummer 2015.001.U.miljodir

Tillatelsen til omlastning og andre relevante dokumenter har fås ved henvendelse til Miljødirektoratets saksbehandlere, Rune Andersen og Lars Drolshammer.

For faglige vurderinger av oljeoppsamling i isfylte farvann anbefales Kystverket beredskapsavdeling ved Johan Marius Ly, Horten.

